Μνήμη αγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου: Στρατιώτης και Αθλητής (π. Αθανάσιος Μυτιληναίος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 26 Οκτωβρίου, 2022

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία που εκφωνήθηκε στις 26-10-2001

Αγαπητοί, **χαίρει ο ουρανός, χαίρει και η γη, όταν εορτάζεται η μνήμη ενός Αγίου**. Χαίρει ο ουρανός, διότι εκέρδισε από την γην έναν άγιον· χαίρει και η γη, διότι έδωσε στον ουρανόν ένα παιδί της. Και οι άγιοι άγγελοι χαίρουν και αυτοί, γιατί κάνουν συνόμιλόν τους έναν άνθρωπον. Και οι άνθρωποι χαίρουν, γιατί ανοίγεται η δυνατότητα του ουρανίου αγιασμού των. Κι **ο άγιος Δημήτριος, εστάθη ένας μέγας μάρτυς του Χριστού, που με το μαρτύριό του εδόξασε τον Κύριον· και έδωσε το καλό παράδειγμα πίστεως και αγάπης στον Χριστόν σε μυριάδες πιστούς μέσα εις την ιστορία**.

Ο μέγας του Χριστού μάρτυς Δημήτριος ήτο Θεσσαλονικεύς. Και είχε το ύπατον αξίωμα του διοικητού της πόλεως, όταν το 303 μ.Χ. εδόθη η αφορμή με την επίσκεψη του Μαξιμιανού στην πόλη. Δεν πήγε να τον υποδεχθεί. Αυτή ήταν η αφορμή. Ήταν εποχή διωγμών των Χριστιανών και ο άγιος Δημήτριος έδωσε πλήρως το μέτρον της πίστεώς του εις τον Χριστόν. Γι΄αυτό και συνελήφθη και εθανατώθη μαρτυρικά. Ήταν νέος, ευσταλής, άλκιμος, δηλαδή γενναίος και αθλητικός. Ήτο στρατιωτικός διοικητής· γι΄ αυτό διέθετε τα γνωρίσματα του στρατιωτικού και αθλητικού βίου. Και πολύ προσφυώς η Εκκλησία μας του αφιέρωσε την **αποστολική περικοπή του Παύλου προς τον Τιμόθεον** που ακούσαμε προηγουμένως [*Προς Τιμόθεον Β΄ (β΄1-10)*], και που αναφέρεται, μεταφορικώς βέβαια, εις την στρατιωτική και αθλητική ζωή που εχρειάζετο ο Τιμόθεος. Αλλά και κάθε τιμό-θεος μέσα στην ζωή της Εκκλησίας.

Και γράφει: *«Σὺ οὖν, τέκνον μου, κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν».* Και πόσες φορές ο μεγαλομάρτυς του Χριστού Δημήτριος δεν θα μελέτησε –που μελετούσε την Αγία Γραφή- τους στίχους αυτούς και δεν θα συνεκινήθη από αυτούς... Το δοξαστικόν των αποστίχων γράφει-του Αγίου, στην εορτή του: «*Ἔχει δὲ καὶ τὸ πανέντιμον, καὶ ἀθλητικώτατόν σου σῶμα, τὸν*

περίκλυτον –τον περιώνυμον, δηλαδή, *τον ξακουστόν- τοῦτον ναὸν ἐπὶ γῆς»*-που αναφέρεται εις τον ναό του αγίου Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη. Ήτο λοιπόν στρατιωτικός, νέος και αθλητικός.

Ας δούμε όμως τι εννοεί ο Παύλος με τους στίχους αυτούς. *«Σὺ οὖν, τέκνον μου, κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ».* Εδώ ο Παύλος θέλει να τονίσει ότι **όποιος ενταχθεί στην διακονία του Χριστού, γίνεται «*στρατιώτης παρεμβολῆς Κυρίου*».** «*Παρεμβολή*» θα πει στρατόπεδον. Και η «*παρεμβολή Κυρίου*» εκφράζει την ύπαρξη εχθρικού στρατοπέδου. Είναι το στρατόπεδο του κόσμου και του διαβόλου **με το οποίο το στρατόπεδον του Χριστού βρίσκεται σε διαρκή, χωρίς σταματημό και ανακωχή, πόλεμο. *Στρατιώτης Χριστού* σημαίνει ότι βρίσκεσαι κάτω από τη σημαία του Χριστού· κάτω από τις διαταγές και τις εντολές του Χριστού**. **Και για να μπορείς να ανταποκριθείς, δεν εμπλέκεσαι σε βιοτικές μέριμνες και προσκολλήσεις φίλων και συγγενών, που μπορούν να σου ανακόψουν την αφοσίωσή σου εις τον Χριστόν.**

***Στρατιώτης Χριστού* σημαίνει ακόμη ότι προϋπόθεσις βασική είναι η κακοπάθεια**. Θα το ξαναπώ: η κακοπάθεια. **Η ισοβία κακοπάθεια. Η απουσία ανέσεως ένεκα διαρκών πειρασμών και διωγμών.** Όταν δαίμονες και άνθρωποι διώκουν· **όταν τα πάθη επιστρατεύονται για να καταβάλουν τον αγωνιστή. Σύμβολό του έχει ο πιστός, πιστός στρατιώτης τον σταυρόν. Και ο σταυρός είναι η επιτομή της κακοπαθείας**. **Ο χριστιανός χωρίς κακοπάθειαν ζει έναν νόθον Χριστιανισμόν. Μάλλον διάκειται εχθρικά προς τον σταυρόν του Χριστού.** Διότι γράφει, φερειπείν, στους Φιλιππησίους ο Παύλος ότι - αναφέρεται σε κάποιους Χριστιανούς οι οποίοι ήσαν καλοπερασάκηδες και ελυπείτο πολύ ο Παύλος και τους αποκαλεί *«ἐχθρούς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ»*. Γιατί ο σταυρός, είπαμε, είναι η επιτομή της κακοπαθείας. Στον Σταυρό δεν σταυρώθηκε ο Χριστός; Δεν πήγε να αναπαυθεί επάνω εις τον σταυρόν, αλλά πήγε να μαρτυρήσει.

Και τι γράφει τώρα εις τους Φιλιππησίους, τους *«ἐχθρούς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ὧν –των οποίων- τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν –των οποίων- ὁ θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα αὐτῶν ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν -καυχώνται για πράγματα για τα οποία θα έπρεπε να ντρέπονται-, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες!»*. Είδατε πώς αποκαλεί αυτούς τους Χριστιανούς ο Παύλος; Τους αποκαλεί***«ἐχθρούς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ».*** Δείγμα στρατιώτου το κακοπαθείν- λέγει ένας ερμηνευτής, ο Οικουμένιος- και **η κακοπάθεια πηγάζει από τον πνευματικό πόλεμο που έχει ο πιστός**. Λέγει, γράφει ο Παύλος προς τους Εφεσίους: «*ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς*

τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ». Έτσι, γράφει ο Θεοδώρητος, ερμηνευτής, «*ἀπόβλεψον τίνος εἶ στρατιώτης, καί φέρε γενναίως τούς πόνους τῆς στρατείας». «Δες, κοίταξε, ποιανού στρατιώτης είσαι, για να μπορείς να φέρεις γενναίως τους κόπους της στρατεύσεώς σου».*

Ακόμη η έννοια του καλού στρατιώτου περιέχει **την ετοιμότητα του μαρτυρίου**. **Η ετοιμότητα του μαρτυρίου είναι το κριτήριον του βάθους της πίστεως και της αγάπης του πιστού εις τον Χριστόν**. *«Ἐὰν δὲ τις καὶ ἀθλῇ, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ».* Εδώ ζητά νόμιμον άθλησιν ο Παύλος. «*Ναι, θα αθλήσεις, αλλά νόμιμα».* Η άθλησις είναι **διηνεκής άσκησις. Διατήρησις των μελών της ψυχής, νου, συναισθήματος και βουλήσεως, σε κατάσταση ευλυγισίας και ετοιμότητος**. Η άθλησις οφείλει να ευρίσκεται σε νομιμότητα, όπως είπαμε. «*Ἐάν μή πάντα τόν τῆς ἀθλήσεως νόμον φυλάττῃ*», λέει ο Ιερός Χρυσόστομος, «*και τόν ἐπί σιτίων καί τόν ἐπί σωφροσύνης καί σεμνότητος καί τῶν ἐν παλαίστρᾳ*» δηλαδή «*θα είσαι εντάξει απέναντι σε όλα, δηλαδή δεν απλώς που θα αθλείσαι, αλλά θα είσαι και ο σώφρων, ο αγνός, ο καθαρός, που τηρεί τις εντολές του Θεού, τότε η άθλησίς σου θα είναι νόμιμος. Ο νόμος της διαίτης, της σωφροσύνης και της σεμνότητος είναι προϋποθέσεις, όπως και οι κανονισμοί του κάθε αθλήματος. Εάν δεν τηρήσεις τους κανόνες του κάθε αθλήματος, δεν μπορείς να στεφανωθείς».* Αν φερειπείν υπάρχουν πέντε, στη σειρά, δρομείς, πότε θα ξεκινήσουν; Όταν δοθεί το σύνθημα. Εάν κάποιος ξεκινήσει πιο μπροστά, γι' αυτόν το άθλημα είναι άκυρον.

Καταλαβαίνετε λοιπόν ότι **πρέπει να έχομεν μία νομιμότητα εις την άθλησιν**. Και **στον χώρον της πίστεως, οι νόμοι της πνευματικής αθλήσεως είναι δύο.** Ο πρώτος νόμος: **η μη αυτόνομος άθλησις, αλλά η εξάρτησις εκ του θελήματος του Θεού**. Όχι γιατί σου αρέσει να παρουσιάζεις μίαν άθλησιν από ένα καπρίτσιο, από μία ιδιοτροπία, δηλαδή να είσαι ξέχωρος από τον Θεό. Όχι! «*Μ' αρέσει εμένα έτσι να είμαι!».* Αυτό δεν είναι νόμιμον. Και το δεύτερον: **η ακριβής ευαγγελική τήρησις των όρων της αθλήσεως**. **Ό,τι λέγει το Ευαγγέλιον, στον τρόπον και εις την έκφρασιν**. Και να είσαι ο άνθρωπος ο διακριτικός. Τότε είναι νόμιμη η άθλησή σου. Και τότε γίνεται και αποδεκτή αυτή η άθλησις.

Έχει όμως ο Παύλος και μία τρίτη εικόνα που την προβάλλει εις τον Τιμόθεον και του λέγει: «*Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν».* Αυτό σημαίνει ότι όπως ο γεωργός πρώτος μετέχει των καρπών του κόπου του: «*Έβαλες σταφύλια; Έβαλες αμπέλι; Πρώτος θα φας, βέβαια, σταφύλια*» κ.ο.κ. **Έτσι και ο στρατιώτης καθηγητής του Χριστού πρώτος θα μετέχει των πνευματικών του καρπών. Και οι καρποί είναι τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος και η Βασιλεία του Θεού.** Αυτός θα δοκιμάσει αυτά τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, τα οποία δεν μπορούν να κρυφτούν.

«*Ἐν αὐτῷ τῷ κόπῳ*», λέγει ο Ιερός Χρυσόστομος, «*ἡ ἀντίδοσις*». Δηλαδή «*τον κόπο που κατέβαλες, θα πάρεις και τη δωρεά σου*». Είναι ακόμη το «*Εἰ συναπεθάνομεν, καί συζήσομεν· εἰ ὑπομένομεν, καί συμβασιλεύσομεν*». «*Εάν*», λέει, «*πεθάνομε μαζί με τον Χριστόν, μαζί και θα ζήσομε. Εάν υπομένομε μαζί με τον Χριστόν, μαζί και θα συμβασιλεύσομε*». Αυτό είναι η νόμιμος άθλησις. Κι όλα αυτά πώς θα τα επιτύχουμε; Λέγει ο Παύλος στον Τιμόθεο- και που σας είπα ότι πολλές φορές πρέπει ο άγιος ο Δημήτριος να διάβασε αυτήν την περικοπή- «*Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν*». «*Να θυμάσαι τον Ιησού Χριστόν, που ανεστήθη από τους νεκρούς*». Ναι. **Είναι η διαρκής μνήμη και μελέτη και θεωρία του θανάτου και της Αναστάσεως του Χριστού. Είναι η μελέτη και η θεωρία του προσώπου του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού**. Εάν δεν έχεις αυτήν την θεωρίαν, αυτήν την ενατένισιν, αυτήν την μνήμην, δεν είναι δυνατόν ποτέ ο αγώνας σου να είναι νόμιμος. Απλώς θα είναι ένας αγώνας κατά την επιθυμία σου και κατά την αρέσκειά σου. **Εκεί θα είναι και το μυστικό της επιτυχίας. Να μνημονεύεις τον Ιησούν Χριστόν. Όχι κατά τρόπον αυθυποβολής, αλλά γιατί το πρόσωπο του Χριστού είναι ζωντανό και ενεργεί βαθιά στον πιστόν.**

Αγαπητοί. Η μνήμη του μεγαλομάρτυρος Αγίου Δημητρίου μάς έφερε στα ευαγγελικά χνάρια πρακτικής ερμηνείας του λόγου του Χριστού. **Η ζωή των αγίων είναι η ερμηνεία η ορθή του Ευαγγελίου. Εξάλλου αυτή είναι ένα εικονογραφημένον ευαγγέλιον**. Και όπως λέει ο Παύλος: Είναι «*ἐπιστολὴ γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη*». Οι άνθρωποι αυτήν την επιστολήν βλέπουν, τη γνωρίζουν και τη διαβάζουν. Δηλαδή αυτός ο ίδιος ο βίος του πιστού, του Αγίου, είναι εκείνο το οποίο πραγματικά δίνει όλο το μέτρον της πίστεως και αγάπης του Αγίου. **Η ζωή των αγίων λοιπόν είναι η ερμηνεία η ορθή του Ευαγγελίου.**

Ναι. Πώς εκείνοι έζησαν; Έτσι κι εμείς. **Χωρίς περικοπές· και περιτομές· και επιλογές**: «*Αυτό μ' αρέσει από το Ευαγγέλιον, εκείνο δεν μ' αρέσει. Αυτό το κάνω, εκείνο δεν το κάνω, γιατί δεν μ' αρέσει*». Όχι, χωρίς περικοπές και χωρίς περιτομές. Όπως ο Κύριος εδίδαξε το Ευαγγέλιον, και έζησε. **Ο μεγάλος πειρασμός των εσχάτων, όταν θα φτάνουμε στο τέλος της Ιστορίας, αγαπητοί, είναι τόσο το περιτετμημένον Ευαγγέλιον, όσο και το ακρωτηριασμένο πρόσωπον του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού.** «*Έτσι μ' αρέσει ο Χριστός να είναι. Όχι όπως είναι. Εμένα έτσι μ' αρέσει. Το ευαγγέλιο μού κάνει εντύπωση μόνο όπου έχω τις προτιμήσεις μου*»**.** Πόσες φορές ακούτε ανθρώπους **άσχετους στην πίστη** να σου λένε: «*Ε, ο Χριστός λέει αγάπη*». **Πώς τώρα την εννοούν την αγάπη αυτή, άλλο πράγμα...** Να σας πω πώς την εννοούν. **Και η πορνεία λέγεται «*αγάπη*».** Και όλα τα τραγούδια, 99,9%, που ακούγονται, τα «*κοσμικά*» λεγόμενα «*τραγούδια*», είναι γεμάτα από αγάπη! Αλλά τι αγάπη όμως; Πορνική αγάπη!

Ας προσέξομε λοιπόν. **Οι άγιοι μάς έδειξαν τον σωστό δρόμο. Γι΄αυτό τους**

έχουμε ανάγκη. Ο άγιος Δημήτριος που σήμερα τιμούμε τη μνήμη του, είναι **ο ασάλευτος οδοδείκτης πνευματικής πίστεως και ζωής σε όλους τους αιώνες.** Αμήν.

(Απομαγνητοφώνηση και ηλεκτρονική επιμέλεια κειμένου: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)

ΠΗΓΗ: http://www.arnion.gr/mp3/omilies/p_athanasios/mnhmh_agivn/mnhmh_agivn_038.mp3